

Voortgangsrapportage Techniek Pact Zeeland 1.0

9 mei 2018

Voorjaar 2017 heeft het '30-overleg' het Techniek Pact Zeeland vastgesteld. Huis van de Techniek is gevraagd om de in het Techniek Pact Zeeland (TPZ) beschreven ambities en activiteiten te stimuleren, coördineren en monitoren.

De vraag rijst welke activiteiten cq ambities zijn er door de bij het TPZ betrokken partijen opgepakt?

Deze korte notitie geeft een beeld van lopende initiatieven.

Algemeen beeld

Het algemene beeld is dat – alhoewel er weinig ruchtbaarheid aan wordt gegeven – op alle speerpunten ontwikkelingen te zien zijn. Deze ontwikkelingen verlopen echter met enige traagheid. De oorzaak hiervoor is gelegen in het feit dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om aanjagers, projectleider(s) en projectmiddelen aan te wenden. Het gevolg is dat alle betrokken organisaties zoeken naar wegen om de met elkaar uitgesproken ambities in te passen in de dagelijkse routine.

Het risico hiervan is dat de ambities op de achtergrond raken en langzaam van de agenda verdwijnen.

Tegelijkertijd valt te constateren dat initiatieven zoals het CTT, het Techniekhuis, het Technum, de Vakhaven en Campus Zeeland belangrijke draaipunten kunnen worden in de Zeeuwse onderwijs-infrastructuur mits de zo gewenste en (noodzakelijke?) afstemming met het bedrijfsleven kan worden verankerd.

Speerpunt 1

Kwalitatieve en kwantitatieve afstemming van het aanbod voortgezet- en beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt is binnen de context van Zeeland optimaal en wordt regelmatig bijgesteld op de actualiteit.

Zowel HZ als Scaldia kennen vanuit de vigerende wet- en regelgeving en kwaliteitssystemen structureel overleg met vertegenwoordigers met het beroepenveld.

Deze 'beroepenveld-commissies' (of werkveldadvies-commissies) zijn veelal per (cluster van) opleiding(en) gestructureerd. Mn het bedrijfsleven acht het kwalitatieve en kwantitatieve overleg met de beroepsopleidingen voor verbetering vatbaar.

De deelnemers aan TPZ dringen aan op betere afstemming mbt het (regionale) profiel van opleidingen en gewenste keuzedelen/ minoren die voor de leerlingen en studenten beschikbaar zijn.

Ook het (technisch) VMBO kent binnen het curriculum 'vrije ruimte' waarover het bedrijfsleven graag in overleg treedt mbt de invulling van de lesstof.

Dit speerpunt is door de betrokken partijen dan ook met nadruk benoemd tot het belangrijkste speerpunt.

Status 31 december 2017:

Met bedrijfsvertegenwoordigers, branche-organisaties en de directies van de technische beroepsopleidingen (MBO en HBO) wordt gesproken en nagedacht over de wijze waarop dit speerpunt gerealiseerd kan worden.

Knelpunt: het gemis van een projectleider die dit speerpunt (in samenhang met speerpunt 3) als kwartiermaker kan uitrollen

Speerpunt 2

Voor de sector zijn voldoende en adequaat getrainde opleiders beschikbaar.

Samenwerking tussen regionale en sectorale netwerken wordt verder gestimuleerd en zorgt voor toename van de instroom voor de technische sector en vergroot daarmee het Arbeidspotentieel.

Dit speerpunt vormt voor het onderwijs een steeds realistischer knelpunt, zeker in de huidige arbeidsmarkt. Vanuit het bedrijfsleven is hier zeker begrip voor en bestaat een grote bereidheid om mee te denken hoe dit probleem getackeld kan worden en omgedraaid in een win-win-situatie.

Status 31 december 2017:

Een project- en werkgroep (bestaande uit vertegenwoordigers van VO-MBO en HvdT, lerarenopleiding) is aan de slag en streeft er naar om september 2018 de eerste pilotgroep van start te laten gaan van medewerk(st)ers uit het bedrijfsleven die een bevoegdheid zullen halen om een deel van hun werktijd in het onderwijs te kunnen besteden.

Speerpunt 3

Samenwerking tussen regionale en sectorale netwerken wordt verder gestimuleerd en zorgt voor toename van de instroom voor de technische sector en vergroot daarmee het arbeidspotentieel.

Dit speerpunt hangt samen met speerpunt 4 (iedere Zeeuwse regio heeft een school met een VMBO afdeling G/T/mavo met een technisch profiel). Beide speerpunten hebben namelijk als (neven-)doel de realisatie van regionale netwerken.

Status 31 december 2017:

Momenteel wordt een 'longlist' opgesteld van – innovatieve - bedrijven die in aanmerking komen om uitgenodigd te worden voor deelname aan de netwerken waarin primair onderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsopleidingen en bedrijfsleven met elkaar afstemmen en samenwerken.

Knelpunt: het gemis van een projectleider die dit speerpunt (in samenhang met speerpunt 1) als kwartiermaker kan uitrollen

Speerpunt 4

- a. *Het aantal leerlingen dat in Zeeland kiest voor een Beroepsopleiding in de technische sector neemt toe van 28 % naar 35 % in 2020*
 - b. *Deelname van meisjes bij deze opleidingen stijgt van 22 % naar 30 % in 2020*
 - c. *Iedere Zeeuwse regio heeft een school met een VMBO afdeling G/T/mavo met een technisch profiel*
-
- a. *Het aantal leerlingen dat in Zeeland kiest voor een Beroepsopleiding in de technische sector neemt toe van 28 % naar 35 % in 2020*

Status 1 oktober 2017: 34% (landelijk: 30%)

Dit speerpunt hangt samen met de ambitie om de basisfunctionaliteiten van Huis van de Techniek te borgen. De TPZ-deelnemers menen dat het grote aantal bedrijfsbezoeken in de provincie –in samenhang met alle andere activiteiten – van groot belang zijn voor de instroom in de arbeidsmarkt en de doelstellingen van dit speerpunt.

Knelpunt: de continuïteit (funding) van de activiteiten is – ondanks de continue aandacht hiervoor - niet vanzelfsprekend en staat onder druk.

- b. *Deelname van meisjes bij deze – technische - opleidingen stijgt van 22 % naar 30 % in 2020*

Status 1 oktober 2017: 23% (landelijk: 29%)

Activiteiten om meer meisjes te laten participeren in de technische beroepsopleidingen en beroepen lopen al enige tijd (2012). Er is een voorzichtige trend te zien dat er meer belangstelling komt. Veel beroepsopleidingen kennen nu vrouwelijke deelnemers, alhoewel dit vaak nog slechts enkelingen zijn.

Bemoedigend is te kunnen constateren dat veel werkgevers de specifieke kwaliteiten van vrouwen in technische beroepen beginnen te ontdekken, te waarderen en ook uitspreken.

Samen met de landelijke aandacht die er met regelmaat is voor dit (nationale) speerpunt worden er vorderingen gemaakt. Meer aandacht hiervoor binnen het onderwijs zou een belangrijke stimulans betekenen.

- c. *Iedere Zeeuwse regio heeft een school met een VMBO afdeling G/T/mavo met een technisch profiel*

Status 31 december 2017:

Met betrekking tot de ambitie om in iedere Zeeuwse regio, naast de bestaande technasia (havo/vwo), ook mavo's met een technisch profiel te ontwikkelen heeft Scaldia in de zomer van 2017 initiatief genomen om mbv zgn RIF-subsidie een start te maken. Alle Zeeuwse scholen voor VMBO/mavo (benoorden de Westerschelde, in Terneuzen heeft de Rede al een dergelijk profiel) zijn hierbij betrokken.

Onderdeel van het projectplan is dat deze 'tech-mavo's' een netwerk vormen met innovatieve, duurzame bedrijven in hun eigen regio (speerpunt 3) . In samenspraak met verschillende organisaties wordt er een overzicht gemaakt van bedrijven die hiervoor het juiste profiel hebben.

Voorwaarde voor succesvolle netwerken is de intrinsieke betrokkenheid van de onderwijsinstellingen.

Speerpunt 5

Duurzame inzetbaarheid is integraal onderdeel van het beleid van het bedrijfsleven;

Intersectorale mobiliteit is in Zeeland een krachtig instrument in het kader van behoud van technisch talent

De samenwerkende organisaties van 'Aan de slag in Zeeland' beoordelen regionaal de behoeften en mogelijkheden voor gerichte acties. Specifieke activiteiten worden ontwikkeld en aangeboden voor de verschillende doelgroepen. Zoals een 'meet&greet' voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (Middelburg). Een carrièremarkt ism het bedrijfsleven tijdens het Filmfestival Zeeuws Vlaanderen en de Zeeuwse Havendagen (Vlissingen, Terneuzen).

Deelname aan verschillende jobbeurzen in Vlaanderen en 'bedrijventour logistiek' langs havenbedrijven zijn hiervan voorbeelden.

De competenties en vaardigheden van statushouders zijn in kaart gebracht en worden benut om de mensen kansen en mogelijkheden te bieden.

Op provinciaal niveau wordt er in samenwerking met bedrijfsleven en organisaties gewerkt aan een HC-agenda die behoud én aantrekken van kennis, arbeidskracht en ervaring tot doel heeft.

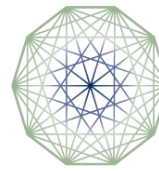
Status 31 december 2017:

Samenwerking en creativiteit wordt benut om de krachten te bundelen en de Zeeuwse Arbeidsmarkt toekomstgericht, duurzaam en flexibeler te maken.

NB Ook in het project 'hybride techniekopleider' worden duurzame carrières (over en weer) door bedrijfsleven en onderwijs verder ontwikkeld

Vastgesteld in DB HvdT 09050218

Bijlage: Techniekcijfers per 01102017; bron ZB / DUO

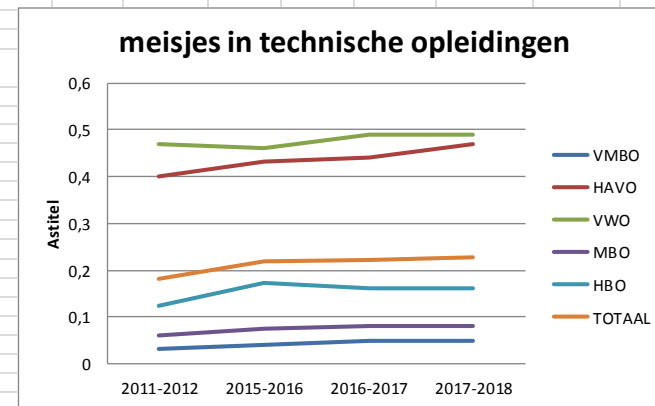
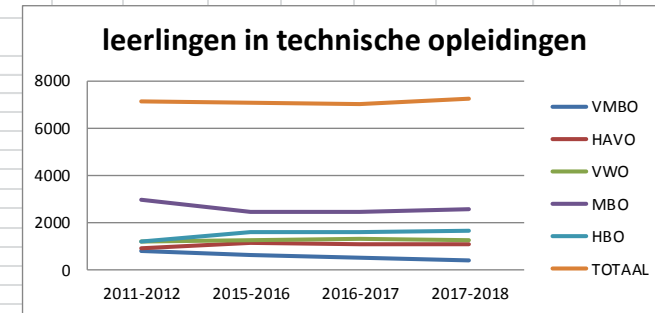
Voortgangsrapportage Techniek Pact Zeeland 1.0

ZEELAND	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	Vershil tov 2011
leerlingen in technische opleidingen	LWOO			273	211	-62
	VMBO	824	617	531	423	-401
	HAVO	935	1.134	1.105	1.101	166
	VWO	1.198	1.259	1.305	1.280	82
	MBO	2.943	2.467	2.460	2.577	-366
	HBO	1.212	1.599	1.598	1.638	426
	TOTAAL	7.112	7.076	6.999	7.230	-155

ZEELAND	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	landelijk
leerlingen in technische opleidingen	LWOO			31%	33%	20%
	VMBO	19%	15%	14%	11%	10%
	HAVO	39%	44%	43%	44%	42%
	VWO	53%	60%	61%	61%	61%
	MBO	26%	26%	27%	27%	27%
	HBO	28%	33%	34%	35%	21%
	TOTAAL	29%	31%	31%	31%	27%

ZEELAND	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	Vershil tov 2011
Meisjes in technische opleidingen	LWOO			14	11	-3
	VMBO	27	24	27	21	-6
	HAVO	375	491	486	517	142
	VWO	561	580	639	627	66
	MBO	175	185	197	206	31
	HBO	149	275	256	262	113
	TOTAAL	1.287	1.555	1.619	1.645	344

ZEELAND	Onderwijssoort	2011-2012	2015-2016	2016-2017	2017-2018	landelijk
Meisjes in technische opleidingen	LWOO			5%	5%	11%
	VMBO	3%	4%	5%	5%	11%
	HAVO	40%	43%	44%	47%	48%
	VWO	47%	46%	49%	49%	52%
	MBO	6%	7%	8%	8%	19%
	HBO	12%	17%	16%	16%	21%
	TOTAAL	18%	22%	22%	23%	29%

CONCLUSIES

ALGEMEEN

De daling in MBO en HBO lijkt gekeerd, door een relatieve stijging van het aantal techniekstudenten. Het percentage VO-leerlingen dat kiest voor een technisch profiel blijft stijgen, het absolute aantal neemt af tgv de krimp.

TECHNIEK

In Zeeland wordt nog steeds meer voor techniek gekozen dan in de rest van Nederland. Dit is het geval op alle onderwijssoorten met uitzondering van het MBO. Daar blijft het stabiel omstreeks het landelijk niveau. Het aandeel meisjes in de techniek groeit jaarlijks met 1% , maar loopt nog altijd achter bij het landelijk percentage. In aantallen zijn er nu 344 meisjes meer in de technische opleidingen dan in schooljaar 2011-2012. In Zeeland blijft vooral het aantal meisjes op het technisch VMBO en MBO achter. Op het MBO wordt een deel hiervan verklaard doordat hier niet alle technische opleidingen worden aangeboden die (landelijk gezien) redelijk wat meisjes trekken. Zeeland verliest tijdens de doorstroom op alle niveaus meer techniekstudenten aan onderwijsinstellingen buiten Zeeland dan dat ze techniekstudenten uit andere regio's trekt.

Circa 27% van de VMBO-ers (170 studenten) kiest voor een MBO-opleiding buiten Zeeland. Per saldo is er een jaarlijks 'verlies' van circa 100 havisten (42%) dat kiest voor een techniekopleiding buiten Zeeland.